

เศรษฐกิจพอเพียง

และการเปลี่ยนแปลงโลกในระดับรากฐาน

เศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานเพื่อเป็นแนวทางการดำรงชีวิตให้แก่คนไทยมานานกว่า 25 ปี เศรษฐกิจพอเพียงคือการพัฒนาที่ควอยู่บนพื้นฐานของทวิภาคและ ความไม่ประมาท การใช้ชีวิตอย่างมีสติโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น ภายใต้เงื่อนไขของความรู้และคุณธรรม กุณนิยมหรือบริบทนิยมในโลกแห่งยุค โลกาวัดนี้มักมุ่งแสวงหาการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นที่ตั้ง มีการแสวงหาความร่ำรวยจากการลงทุน กำไรเกิดการแข่งขันอย่างรวดเร็ว มีการจูงใจให้เกิดการบริโภค กระตุ้นให้เลิกล้มความอยากได้อยู่ตลอดเวลา เพราะเงินได้กำหนดที่เกินเลยคุณค่าการแลกเปลี่ยน ชี้นำไปสู่การมีชีวิตที่มัวเมาเพียง...

เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเพิ่ม มุมมองในเรื่องของเศรษฐกิจพอเพียงให้กว้างยิ่งขึ้น มูลนิธิชไวส์เฟิร์ท ประเทศเยอรมนี (Schweisfurth Foundation, Munich, Germany) ร่วมกับมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป และสถาบันวิจัยทางสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดสัมมนาในหัวข้อ “เศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงโลก ในระดับรากฐาน” (Sufficiency Economy and Global Transformation, Carving out a realistic path towards economic change) เมื่อวันที่ 20-21 เมษายน ที่ผ่านมา โดยมีนักวิชาการชั้นนำ มากมายมาเป็นผู้ร่วมบรรยาย **อาจารย์สุลักษณ์ ศิวรักษ์** ประธานมูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป ได้ให้ความเห็นว่า “ในปัจจุบันเศรษฐกิจพอเพียง มีความสำคัญกับประเทศไทยของเราเป็น อย่างมาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราช ประสงค์ให้ทุกคนใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยการตั้งอยู่บน ความเป็นจริงทางด้านเศรษฐกิจในแบบของเรา ซึ่งจะก่อให้เกิดความมั่นคง สงบสุข และมีส่วน เกี่ยวโยงกับเศรษฐกิจในระดับรากฐาน”

Dr. Wolfgang Sachs จากสถาบันวูพเพิลทอล เพื่อสภาวะอากาศ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน (The Wuppertal Institute on Environment, Climate and Energy Author) ได้เสนอแนวทางของ การเติบโตเศรษฐกิจอย่างพอเพียงว่า ควรมี การผลิตโดยการใช้น้ำมันและทรัพยากรให้น้อย ที่สุดแต่ให้ได้ผลผลิตมากที่สุด (Eco-efficiency) มีกระบวนการผลิตที่นำมาซึ่งต้นทุนที่น้อยลง และ กระบวนการสร้างความฉลาดในการใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Eco-consistency) เช่น การใช้พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ หรือ ไบโอดีเซล และการรู้จักใช้ทรัพยากรอย่าง พอประมาณ (Eco-sufficiency) และพอดีกับ ความต้องการของผู้บริโภค “ถ้าเราทำได้ทั้ง 3 อย่าง จะเป็นการสร้างรูปแบบใหม่ของความมั่นคง บนความพอเพียง และสามารถนำไปสู่การสร้าง ความเป็นธรรมให้เกิดในสังคมโลกได้ **พื้นฐาน ในการพัฒนาไปสู่เศรษฐกิจพอเพียงต้องดูที่ ความสุขของประชาชน ควบคู่ไปกับกำลังของ ประชาชนว่าจะทำให้ประเทศของเราพัฒนาไป ทางไหน ซึ่งไม่จำเป็นต้องตามกระแสของโลก”**

พระไพศาล วิสาโล เจ้าอาวาสวัดป่าสุโขทัย ได้แสดงความคิดเห็นว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือความไม่ยากและไม่จำเป็นต้องมีมาก คำว่าไม่ยากเป็นความรู้สึกทางด้านจิตใจ ส่วนคำว่าไม่จำเป็น ก็เป็นความรู้สึกทางด้านจิตใจแต่รวมถึงความจำเป็นด้านปัจจัยต่างๆ ด้วย เพราะต้องขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมหรือสาธารณูปโภค ถ้าประชาชนได้รับสาธารณูปโภคที่เพียงพอ ก็ไม่ต้องการดินรน ความพอเพียงก็จะเกิดขึ้น ส่วนปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ควรมีการกระจายอำนาจให้เท่าเทียมกัน เพื่อลดการแก่งแย่งแข่งขัน ในด้านการเมืองประชาชนควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการทำงานอย่างโปร่งใส คำหนึ่งถึงความต้องการของประชาชนเป็นหลัก พระไพศาลได้กล่าวเพิ่มเติมว่า “เศรษฐกิจพอเพียงในระดับรากฐานก็เหมือนเศรษฐกิจในระดับชุมชน คือมีการวางแผนโดยชุมชน แต่ยังคงเป็นเศรษฐกิจแบบเปิดที่มีการลงทุนและการผลิต มีการจัดสรรที่ดินทำกิน มีน้ำใช้อย่างเพียงพอ เพื่อตอบสนองความต้องการของคนในชุมชน และที่สำคัญคือมีสวัสดิการชุมชน ไม่ให้ขาดและไม่เกิน การขาดสวัสดิการของชาวบ้านก็คือขาดทรัพยากร ในที่สุดผลตามมาก็คือการขาดแคลน ไม่เพียงพอ”

รศ. ดร.วราภรณ์ สามโกเศศ รมช.กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวสรุปงานสัมมนาในครั้งนี้ว่า “การที่ได้มีการสัมมนาในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงไปทั่วโลก จะทำให้เรามีความเข้าใจในเรื่องนี้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ที่สำคัญคือต้องมี

- คนที่เชื่อในปรัชญานี้และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยนำ
- เศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ **ผมคิดว่าเศรษฐกิจพอเพียงกับระบบทุนนิยมไม่ได้ขัดแย้งกัน ปัจจัยหนึ่งของระบบทุนนิยมก็คือความมีเหตุมีผล** ซึ่งเหมือนกับแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ถ้าเรามีเหตุมีผล ตัดสินใจได้สอดคล้องกับความเป็นจริง และไม่มีการลงทุนที่เสี่ยงเกินไป ผมเชื่อว่าเศรษฐกิจทุนนิยมก็จะมี
- ความเป็นธรรมมากขึ้น และถือเป็นมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจ หรือไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการดำเนินชีวิตและการเมืองก็ตาม”

การพัฒนาประเทศให้เติบโตอย่างแข็งแกร่งและมั่นคงได้นั้น อาจไม่จำเป็นต้องแข่งขันเพื่อก้าวสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม แต่เป็นการนำแนวความคิดใหม่ที่ต้องการจะพัฒนา สิ่งสำคัญที่สุดคือการทำให้ประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข (Gross Domestic Happiness) มากกว่าการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ (Gross Domestic Product) เศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเหมือนเข็มทิศในการกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิต แก้ปัญหาสังคม รวมไปถึงเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ การตั้งมั่นอยู่บนความพอดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่โลภมาก ไม่สุดโต่ง ซึ่งไม่ใช่แต่เพียงเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเท่านั้น แต่ต้องนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง

การพอใจในสิ่งที่เรามี ภูมิใจในสิ่งที่เราเป็น และเห็นคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ เพียงเท่านี้ก็ทำให้สังคมของเราอยู่ได้อย่างเป็นสุขภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

SUSTAINABLE ECONOMY

SUSTAINABLE ECONOMY

and the Global Transformation, Carving out a realistic path towards economic change

Sustainable economy is a philosophy granted over 25 years by His Majesty the King as the guideline for Thai people to live a sufficient life. Sustainable economy involves the development based on the middle-way practices and carefulness. It also concerns a mindful, logical and sufficient life. Besides, it makes people more flexible so they can accept all possible changes under the condition of their existing knowledge and morality. Capitalism and consumerism in the globalized era always give priority to the flourishing economy and endlessly quest of wealth from investment, thus leading to severe competition, consumption motivation, and the stimulation of human desire since money doesn't serve its original function as the trading tool which ultimately results in the insufficient life. In a bid to exchange opinions and sharpen the perspectives on sustainable economy in a broader scope, Schweisfurth Foundation, Munich, Germany in conjunction with Sathienkoset-Nakaprteep Foundation and Chulalongkorn University's Social Research Institute organized a seminar on “Sustainable Economy and the Global Transformation, Carving out a realistic path towards economic change” on April 20-21 with many leading academics as guest speakers.

Ajarn Sulak Sivalak, president of Sathienkoset-Nakaprathep Foundation expressed his viewpoints that “Presently sustainable economy plays a tremendous role in our country. HM the King would like all Thais to adopt this philosophy as the guidelines for their lives. This philosophy is based on the economic reality in our own way which can bring security and peace to the community. It is also connected with the fundamental and local economy.”

Dr. Wolfgang Sachs from the Wuppertal Institute on Environment, Climate and Energy Author suggested about the principles leading to the growth of sustainable economy that the manufacturing process must have less cost and use minimum resources to achieve the bumper harvest or Eco-efficiency which involved the manufacturing process that generated less cost. Besides, we must inculcate the good habit to people so they would wisely use the natural resources for the maximum benefit which meant we had entered the state of Eco-consistency like the utilization of wind power, solar energy, or bio-diesel. Next, we must consume our resources in a more sufficient way which could meet the sufficient demand of consumers, then we could come to the other step known as Eco-sufficiency.

“If we can adopt all those three practices we can create the new kind of security based on sufficiency which can bring justice and fairness to this world’s communities.

The developmental basis that can lead to sustainable economy can be judged from the happiness of people, plus the people’s force and determination that are able to play their part in developing the country to certain path which can be different from the global mainstream,” added Dr. Sachs.

Phra Paisal Visalo, the abbot of Wat Pa Sukhato said that sustainable economy involves the undesired feelings and the unnecessary. The word “undesired” is a mental feeling while the word “unnecessary” is also related with the mental feeling but it also includes other necessities since it must depend on certain environment or public utility. If people are provided with sufficient utilities it is not necessary for them to struggle hard, then, they could be enhanced toward sufficiency. As for on economic factor, it is demanding to equally distribute power to different sections of community to lessen the competition. When it comes to politics, people should be able to exercise their right to make their votes and decision. Politicians must have transparency while working and give priority to people’s needs. The abbot added that “Sustainable economy at the fundamental level is like economy at the local level. Although the community can play a dynamic role in setting up any plans, it is still a kind of economy that is open for investment and manufactur-

ing. Land allotment for cultivating and sufficient water supply to meet the demand of local people is also indispensable. Most importantly, community’s sufficient welfare is also a must. An acute shortage of local welfare means lacking resources. Eventually, the consequence is inescapably the insufficiency and the neediness.”

Assoc. Prof. Dr. Warakorn Samkoses, Deputy Minister of Ministry of Education summarized that “The seminar on sustainable economy worldwide will make us better understanding about this topic and the seminar is relevant to the current situation. More importantly, people must believe in this philosophy first and then they can make a difference by applying it to their daily life. **I think sustainable economy and Capitalism are not contradictory. One factor of Capitalism is that it has logicity, exactly like the concept of sustainable economy.** If we are logical, able to make decision that based on the reality, and willing to invest in the appropriate business I do believe that capitalistic economy will be a fair play and can be regarded as the added value in the economic system, our way of life, and politics.”

BESIDES, WE MUST INCULCATE THE GOOD HABIT TO PEOPLE SO THEY WOULD WISELY USE THE NATURAL RESOURCES FOR THE MAXIMUM BENEFIT WHICH MEANED WE HAD ENTERED THE STATE OF ECO-CONSISTENCY LIKE THE UTILIZATION OF WIND POWER, SOLAR ENERGY, OR BIO-DIESEL.

To develop our country to grow strong and stable, it is not necessary to join the tough competition in order to step into the industrial country. But it involves the embrace of new concept of development. Most importantly, Gross Domestic Happiness comes first and it is more valuable than the Gross Domestic Product. Sustainable economy is like the compass that can control our way of life, solve the social problems, and serve as the guideline for the national development. Also, it can lead us to the self-reliant path and make us more sympathetic to other people. With this philosophy, we will not be greedy and too extreme. But the golden rule is that “It is not enough to simply understand the concept of sustainable economy. We have to put it into the real practice.”

Be happy with what we have. Be proud of what we are. See value in what we have. If we live our life with these three concepts as our guidelines we can certainly make our society a better and happy place to live.